

Tlačová správa

8.10.2020

Zdravotní klauni navštevujú seniorov už 10 rokov

Červený nos nezabúda na seniorov ani počas koronakrízy

Už 10 rokov navštevujú profesionálni zdravotní klauni pravidelne seniorov v seniorských zariadeniach a nemocniciach. Cieľom návštev je priniesť osamelým seniorom potešenie, emocionálny zážitok, vzbudiť v nich chuť do života i pocit dôležitosti. Hoci 10. výročie fungovania programu SMIECH NEPOZNÁ VEK narušila koronakríza, nestrácajú klauni so seniormi kontakt.

Pravidelné návštevy seniorov v zariadeniach pre seniorov a na oddeleniach pre dlhodobo chorých realizuje o.z. ČERVENÝ NOS Clowndoctors **už od roku 2010**. Pilotný program bol spustený v spolupráci s vtedajším Domovom seniorov Charitas (dnešný DS Casa) v Bratislave.

*„Za ten čas sme zistili, že táto veľmi zraniteľná, zdravotne znevýhodnená a sociálnym vylúčením ohrozená cieľová skupina, rovnako ako deti, **pozitívne reaguje na návštevy zdravotných klaunov,**“* hovorí **umelecký riaditeľ združenia Pavel Mihalák**.

Vďaka profesionálnemu klaunskému umeniu dokážu klauni spríjemniť jednotvárne dni, zmeniť častokrát ťažkú atmosféru, vťahujú seniorov do klaunských príbehov, prinášajú im dôvody na úsmev a dávajú im pocítiť, **že sú pre spoločnosť a svoje okolie stále dôležití**.

„Aj starší človek sa potrebuje zasmiať, potešiť, zažiť vtipnú situáciu. Zvlášť vo chvíľach, keď mu nie je práve najlepšie, prežíva bolesti, samotu, smútok,“ vysvetľuje **Eva Okoličianiová, profesionálna zdravotná klaunka a koordinátorka programu SMIECH NEPOZNÁ VEK**. *„Sme radi, že im môžeme venovať pozornosť, môžeme sa s nimi zasmiať, opýtať na ich život. Veľa nám dávajú, je to radosť zo vzájomnej prítomnosti. U starších ľudí už len dotyk dlane, pohladenie, pohľad do očí a úsmev dokážu vyvolať krásnu reakciu. Vidieť, ako sa človeku hneď rozžiari tvár. Zvlášť, keď je ležiaci v posteli a už s okolím veľmi nekomunikuje,“* dodáva Eva Okoličianiová.

Profesionalita i emócie

Dvojica zdravotných klaunov vyškolených na prácu so seniormi pristupuje k nim **individuálne aj s ohľadom na ich zdravotný stav a fyzické obmedzenia**. Konkrétny príbeh, ktorý sa odohrá v každej z izieb, je šitý na mieru každému seniorovi. Zdravotní klauni majú so seniormi vďaka pravidelným návštevám vybudované **vzájomné vzťahy**, dôverujú si a tak sú návštevy veľmi emotívne. V nejednej izbe nájdete fotografie klaunov medzi rodinnými. Seniori im často radia, ako vyriešiť ich „náročné klaunské situácie“. Tieto zdanlivo nenápadné momenty, kedy sa seniori stávajú radcami a dostane sa im vypočutia, môžu byť **impulzom pre vnímanie ich vlastnej hodnoty**.

Dôležitou súčasťou klauniád pre seniorov je aj **hudba**. *“Využívame pritom hudobné nástroje, známe pesničky (ľudové aj slávne šlágre), keď sa dá, starkých aj roztancujeme. **Príjemné spomienky** na ich mladosť vyvolávame aj prostredníctvom kostýmov, ktoré odrážajú 50-te a 60-te roky, ale aj rekvizitami - pomôckami, ktoré sa v ich mladosti bežne používali, hoci dnes sú už skôr historickým artefaktom, ktorý len tak nenájdete,“* približuje klaniádu u seniorov Eva Okoličianiová.

Ocenenie od ombudsmanky aj cena Senior Friendly

V súčasnosti participuje na seniorských programoch 29 z viac ako 60 zdravotných klaunov. Pravidelne navštevujú okrem hospitalizovaných detí aj **31 seniorských zariadení po celom Slovensku**. Za normálnych okolností (ak nie sú obmedzenia kvôli infekčným ochoreniam) zrealizujú **mesačne približne 20 návštev** na geriatrických oddeleniach nemocníc a zariadeniach pre seniorov. Za program Smiech nepozná vek získalo združenie v roku 2019 **ocenenie Senior Friendly**. V roku 2017 **to bolo ocenenie Bratislavského samosprávneho kraja v sociálnej oblasti** v kategórii Dobrovoľníctvo a Filantropia. V rovnakom roku zdravotných klaunov ocenila aj **verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová** za to, že prispievajú k zlepšeniu psychického, a tým aj celkového zdravotného stavu malých pacientov, seniorov i dospelých.

Workshopy pre sociálnych pracovníkov

Okrem programu SMIECH NEPOZNÁ VEK naštartovalo združenie ČERVENÝ NOS Clowndoctors pre seniorov v roku 2018 program **VARIETÉ**. Ide o trojdňový program, kedy sa klauni intenzívne venujú seniorom, ktorí nacvičia počas dvoch dní svoje "varietné číslo" a na tretí deň ho v kostýmoch počas Varietného vystúpenia aj za asistencie klaunov, so živou kapelou predvedú ďalším obyvateľom zariadenia, personálu, príbuzným. Viac o tomto programe nájdete tu: <https://www.cervenynos.sk/programy/pre-seniorov/variete/>.

Združenie realizuje od r. 2017 aj tzv. **Zážitkový workshop pre sociálnych pracovníkov z DSS**, aby sa pomocou špeciálnych pomôcok (napr. závažia na končatiny, okuliare evokujúce rôzne očné choroby...) vedeli vžiť do kože seniorov a lepšie s nimi pracovať. Viac: <https://www.cervenynos.sk/programy/programy-pre-zdravotnikov/>

Vízia programu Smiech nepozná vek

Starnutie populácie, zvyšovanie priemernej dĺžky života a neutíchajúci dopyt po umiestnení v seniorských zariadeniach motivuje združenie rozvíjať a postupne rozširovať ďalej tento prínosný program. To je však pre túto chvíľu nemožné.

Kvôli koronakríze museli klauni v posledných týždňoch, podobne ako na jar, svoje návštevy obmedziť. V čase, keď nemôžu prísť priamo do zariadenia, snažia sa so seniormi ostať v kontakte cez klaunské videohovory, posielajú im videopozdravy a pokiaľ je to možné, klaunujú aspoň v exteriéri pri zariadení.

"Nedá sa to však porovnať so situáciou, keď vás starší človek, ktorý leží v nemocničnej posteli a vidí vás prvý raz v živote, drží päť minút za ruku, lebo to tak cíti a potrebuje. Alebo keď ste pri niekom tak blízko, až sa vidíte v jeho zreničke. Vieme veľmi dobre, že všetko, čo nám tento rok priniesol, musíme prekonať a ten blízky kontakt si odoprieť, aby sme ho časom opäť mohli mať," konštatuje Eva Okoličániová.

Občianske združenie ČERVENÝ NOS Clowndoctors

ČERVENÝ NOS Clowndoctors je organizácia, ktorá prostredníctvom klaunského umenia prináša radosť a smiech tým, ktorí to potrebujú. Už viac ako 16 rokov navštevujú profesionálni zdravotní klauni hlavne hospitalizované deti v nemocniciach po celom Slovensku, ale aj seniorské zariadenia či dospelých pacientov, aby im zlepšili náladu, zmiernili stres a priviedli ich na iné myšlienky. Vo svojom tíme má vyše 60 profesionálnych zdravotných klaunov a klauniiek. Tí zrealizujú mesačne (mimo obdobia koronakrízy) okolo 230 klauniád, pričom pravidelne navštevujú vyše 50 nemocníc a liečebných zariadení a 31 seniorských zariadení po celom Slovensku. Počas prvej vlny pandémie koronavírusu začali zdravotní klauni s klaunovaním v online priestore.

Kontakt pre médiá: martina@cervenynos.sk, 0948 00 22 00

